

Obehörighet att utöva kyrkans vigningstjänst

Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar

Meddelat 2019-09-16

10 kap. 8 § första stycket och 30 kap. 7 § kyrkoordningen

BAKGRUND OCH YRKANDE M.M.

A som på grund av utträde ur Svenska kyrkan förklarats obehörig att utöva kyrkans vigningstjänst som präst den 12 april 2000 återinträdde som medlem i Svenska kyrkan den 4 juni 2008. Han anhöll den 11 juni 2008 hos Domkapitlet i X stift om att förklaras åter behörig att utöva kyrkans vigningstjänst som präst. Domkapitlet beslutade den 18 juni 2008 att As anhållan inte skulle föranleda någon domkapitlets vidare åtgärd. Som skäl för beslutet anförde domkapitlet följande. "Enligt 31 kap. 13 § kyrkoordningen får en präst som har förklarats obehörig att utöva kyrkans vigningstjänst förklaras åter behörig, om förhållandena ändrats på ett sådant sätt att prästen kan anses lämplig att utöva sitt uppdrag. En sådan förklaring får ske endast om biskopen godkänner den. Biskopen anmäler att hon inte godkänner en sådan förklaring. Domkapitlet konstaterar att det på grund härav inte kan pröva As anhållan." Beslutet överklagades till Svenska kyrkans överklagandenämnd som i beslut 28/2008 avslog överklagandet. A har därefter vid ytterligare tillfällen anhållit på nytt hos domkapitlet att förklaras åter behörig att utöva vigningstjänsten. Domkapitlet har med anledning av detta, mot bakgrund av att biskopen inte godkänt att A förklaras åter behörig att utöva vigningstjänsten, i respektive beslut uttalat att As anhållan inte föranledde någon domkapitlets vidare åtgärd. Domkapitlet fattade det senaste beslutet i frågan den 15 maj 2019. I beslutet konstaterade domkapitlet att det i avsaknad av biskopens godkännande inte var aktuellt att pröva As anhållan om att åter förklaras behörig. Ärendet avskrevs därför från vidare handläggning. Beslutet överklagades till Svenska kyrkans överklagandenämnd som i beslut 17/2019 avslog överklagandet.

A har nu, som han får uppfattas, yrkat att Ansvarsnämnden skulle pröva om B ska förklaras obehörig att utöva vigningstjänsten genom att ha brutit mot sina vigningslöften. A har även hemställt att Ansvarsnämnden vidtar åtgärder så att domkapitlet kan få underlag för att förklara honom behörig att utöva vigningstjänsten.

UTREDNINGEN I ANSVARSNÄMNDEN

A har till stöd för sin anmälan mot B anført bl.a. att hon har vägrat att höra honom innan hon prövar hans behörighet att vara präst. Han har vidare framfört synpunkter på domkapitlets handläggning av hans ansökan. A har gett in och åberopat skriftligt material.

B har inkommit med följande yttrande. "A har skickat ett omfattande material till Ansvarsnämnden och jag svarar på det som finns i den inlägga som har Dnr 2019-0006, aktbilaga 7.

A menar att jag som biskop inte verkar efter de löften som jag har avgett, bland annat genom att jag har vägrat höra honom innan jag prövar hans behörighet att vara präst.

Återkommande har A begärt att åter få bli förklarad behörig som präst. I november 2010 förde jag samtal med honom tillsammans med dåvarande domprosten C. Jag förklarade då att det inte ämnade föreslå att domkapitlet skulle pröva hans anhållan. En ny anhållan skedde 2014 med samma besked. Däremellan har jag fått ett antal e-brev, bokat in ett möte som A själv avbokade av begripliga och personliga skäl. A vill, om han återfår sin behörighet, verka som präst i begränsad omfattning bland psykiskt funktionshindrade. Jag har uppmuntrat honom att som lekman vara ett stöd i RSMH föreningen Carpe Diem där han är verksam.

Att pröva behörigheten att åter bli behörig som präst kräver att man kan verka fullt ut och i alla uppgifter som präst. Med tanke på att A inte har tjänstgjort som präst sedan 1990-talet och att han har nått långt över pensionsålder och nu är 82 år, krävs omfattande utbildning. Det är inte rimligt att göra en sådan satsning.

Jag har hört A tidigare och att jag ånyo inte har gjort det beror på att jag inte anser att förhållandena har förändrats sedan vi senast hade kontakt."

Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar (Robert Schött, Ingemar Söderström, Thomas Stoor och Elisabeth Engberg) anförde i beslut den 16 september följande.

Svenska kyrkans ansvarsnämnd är ett särskilt organ tillsatt av Kyrkomötet. Ansvarsnämnden ska självständigt fullgöra de uppgifter som anges i kyrkoordningen.

Enligt 10 kap. 8 § första stycket och 30 kap. 7 § kyrkoordningen ska Ansvarsnämnden pröva frågor om biskopars behörighet att utöva kyrkans vigningstjänst.

I egenskap av tillsynsorgan får Ansvarsnämnden med tillämpning av 57 kap. 3 § kyrkoordningen även utan anmälan ta upp frågor om hur biskoparna utövar sina uppdrag och efterlever avgivna vigningslöften.

Ansvarsnämnden ska med tillämpning av 30 kap. 4 § kyrkoordningen förklara en biskop obehörig att utöva kyrkans vigningstjänst om han eller hon har övergett Svenska kyrkans lära, genom egen ansökan begär det eller har utträtt ur Svenska kyrkan.

Ansvarsnämnden får med tillämpning av 30 kap. 5 § kyrkoordningen förklara en biskop obehörig att utöva kyrkans vigningstjänst om biskopen

1. har brutit de löften som han eller hon har givit vid vigningen,
2. har brutit sin tystnadsplikt i fråga om sådant som han eller hon fått veta under bikt eller enskild själavård,
3. på grund av sjukdom eller annan liknande anledning har förlorat förmågan att rätt utöva vigningstjänsten, eller
4. genom brottslig gärning, på grund av sitt levnadssätt eller på annat sätt i avsevärd mån har skadat det anseende en biskop bör ha.

A har framfört kritik mot B bl.a. för att hon inte har hört honom gällande hans nu aktuella hans begäran om att återfå vigningstjänsten och hennes sätt att hantera hans begäran. Han har även kritiserat domkapitlets handläggning.

Ansvarsnämnden vill inledningsvis peka på att det inte ankommer nämnden att i enlighet med As önskemål vidta åtgärder för att han åter ska få verka som präst i Svenska kyrkan.

Det framgår av utredningen att biskopen har haft återkommande kontakt med A, bl.a. i samband med hans begäran att återfå vigningstjänsten, gjord under 2010, och även med anledning av hans begäran 2014. Mot den bakgrunden kan B inte kritiseras för att ha underlåtit att initiera ytterligare kontakter med A med anledning av hans nu framställda begäran om att återfå vigningstjänsten.

Ansvarsnämnden finner sammanfattningsvis att det inte har framkommit något i ärendet som innebär att B har brutit mot sina vigningslöften eller att hon i avsevärd mån har skadat det anseende en biskop bör ha.

As anmälan föranleder mot bakgrund av ovanstående inte någon åtgärd från Ansvarsnämndens sida. Ärendet avskrivs därför från vidare handläggning.

Ansvarsnämndens beslut: As anmälan ger inte anledning till åtgärd av Ansvarsnämnden. Ärendet skrivs av.

Diarienummer: AN 2019/8

Beslut: 3/2019